

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trislopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostornu.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu, in v nunski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepromožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

V obrambo.

Naš članek v predzadnjem listu „Soča“: Peska v oči zadel je na pravo struno. Vsak dan prinaša nam novih dokazov, da, pišoč ta članek, nismo samo dali duška svojemu prepričanju, temveč da se je v njem res odzivalo javno mnenje v slovenski strani naše deželice. Premnogi ustni in pisni glasovi so nam pritrjevali, da je naša beseda — če tudi morebiti nekoliko ostra — bila na pravem mestu. Hitro potem je prinesel tudi Sl. Narod dopis s Primorskega, ki je pisatelja „dunajskih listov“ z istega vzroka obsodil prav tako odločno, kakor „Soča“.

Mirno in trezno misleč človek bi odtod sklepal, da slovenski narod na Primorskem v resnici tako sodi o teh pismih, če se namreč z dveh različnih krajev te dežele v javnih glasilih h krati izvija glas v dno duše žaljenega rodoljuba. Takó, pravimo, bi menda sodil to stvar vsak človek z normalnimi možgani. Slovenski uradni dnevnik pa ne takó! On pravi: „da se oba pisatelja sučeta v istem kolobaru, v istem izvoženem tiru, da mora biti stvar, katero zagovarjata z vsem dušnim naporom, pač slaba, skozi jin skozi neopravičena.“ Bes te lop! To je logika! Uradni list naj si jo dá patentovati.

Mimogredé samo bodi omenjeno, da mi nismo nobene stvari „zagovarjali“, ampak smo samo pobijali pogubno nam načelo, katero je bilo izraženo v „dun. pismu“ od 17. maja. A da je razumništvo na Primorskem vsled tega res očemerjeno in razdraženo, o tem ima uradni list, ako neče verovati nam, domá v svojem uredništvu klasičnega svedoka, ki je te dni potoval po Primorskem in imel dosti prilike slišati, kakó narod tukaj misli o tej stvari.

Uradni list odgovarja najprej dopisniku v Sl. Narodu, a nam veli, da naj si gremo po odgovor v njegov članek: O razporu na Kranjskem in narodni stvari, „ker na svojo veliko žalost“ — No, no! ne preveč! Uteguilo bi vam škoditi na zdravju, a tega vendar pri vsem nasprotstvu ne bi hteli imeti na vesti — „ni našel ne jednega novega razloga med našimi argumenti.“ Ej, dobro! Pojdimo torej, kamor nam se kaže.

Prebrali smo članek uradnega lista, in kaj smo našli? Kranjsko klobaso! Tu gre samo za njo, mi Primorci, Štajarci in Korošci pri tem nemamo besede. Največ, kar se nam dovoljuje, je, da smemo izza meje gledati, kako se naši rojeni bratje koljejo in pobijajo, a drugače nam je molčati, saj takó nič ne plačamo, ali kakor pri nas pravijo: šeškamo.

To umovanje zdi se res, kakor bi bilo nekoliko opravičeno, toda le na videz. Mi gotovo priželimo kranjskim bratom, da v miru uživajo, kar so dobili od zgoraj „preko svoje zasluge“, ter se ne bojimo ni malo za nje, da bi se preobjedli. Ali tudi ta stvar ima dve lici. Ako to vprašanje denemo na nekoliko tanjšo tehtnico, pokazalo bi se, da imamo tudi mi pravico, da, dolžnost reči katero vnes, prav takó, kakor zadrugarji, ako vidijo, da hišni gospodar slabo gospodari, zanemarija delo in z vednimi prepri in pravdami zapravlja skupni imetek.

Hudo zapekli sta v našem članku besedi: koristolovci in grobokopi slovenskega naroda. Kar se tiče koristolovca, nij še čas o tem govoriti, kajti jutri bode tudi še dan, in ne vé se, kaj se izza hriba valja.

Še huje je menda zadela beseda: grobokop. Res ostra in bridka beseda, ki mora zapeči kakor živ ogenj. Ali za Boga milega, kako čemo imenovati ljudi, ki v narod, ki je neuk in majhen na številu, ki je stiskan z vseh strani od silnih in mogočnih neprijateljev, ki od nikoder nima podpore, v narod, kateri svoj imenujejo, nosijo kugo notranjega razpora. Vsak tak človek — če tudi ne hoté in ne vedé, koplje grob svojemu rodu. In slovenski uradni list menda ne bode tajil, da so njegovi somišljeniki in sotrudniki zasejali ta razpor, da se je on rodil iz tega razpora in da ga zdaj neti in razpihuje.

Uradni list se tudi toži na nas, da nam je pod našim blagim podnebjem obrodilo vse polno literarnih psokv, da kar iz rokala — (prosimo slovenski je treba pisati: rokava) — sipljemo maločastne preimke nanj. — Na to nam je pripomeniti, da kakor nam sicer prija naše podnebje, vendar je očevdno, da ljubljanska megla in barski dim temu rastju vse bolj ugaja, bržčas mu sveti tudi drugo solnce, nego nam tukaj. Kdor tega ne veruje, čita naj uvodni članek v št. 71. in strmel bode, kako cvetje poganja na gredicah uradnega slovenskega dnevnika. Na čast mu bodi! Na tem polji radi odstopamo prvenstvo njemu, ki se drži načela: reci mu ti, da ti on ne reče.

Nekaj dobrega smo vendar tudi našli v odgovoru uradnega lista kar radi priznavamo, ker smo radi vsacemu pravični. Slovenski uradni list namreč priznava, da mi nekranjski Slovenci nismo nič dobili, da nam se v mnogem obziru godi slabše nego poprej in da nam razpor kranjskih Slovencev škoduje. To izpoved smo si drage volje zabeležili in prosimo uradni dnevnik, da bi jo imel zmerom pred očmi in po njej uravnaval svoje pisanje. Spoznanje storjene grehote je začetek poboljšanja.

ona mu je odgovarjala sè solzami, in starec je razumel njene solze.

„Tonka, slušaj svojega očeta in ogni se Mateja. Ti se nisi rodila zanj“ — govoril je Marko sedeč na velikej škrinji v njenej sobi in držéč v suhi roki malo lulo (pipo).

„Tonka, ali ne slišiš, kako se mu ves svet posmehuje? E, Matej ni bil tak, dokler se revež ni spoznal z onim šiorom Anselmom. Dà, dà, ta Anselmo, to ti je prava kuga v našem kraju! Dokler ga ni bilo, ni se znalo na take grdobe, ni se slišalo, da bi naši ljudje pijančevali vsako nedeljo, tud med službo božjo. Pa kako, da bi nas ljubi, dobri Bog ne kaznoval, kedar se take reči godijo pri nas? E, jaz vem, zakaj zahajajo ti mladeniči k šioru Anselmu! On piše in piše: dolg raste, a priti mora tudi čas, ko bo Anselmo tirjal svoj denar. Ljudje govoré, da je Matej že več dolžan šioru Anselmu, a jaz tudi dobro vem, da je Anselmo posedil mnogo denarja tudi Matejevemu očetu. Ivan, Matejev oče, ima še precej zemlje, a zadnjih deset let razprodal je že najbolje kose. Tonka, v onej hiši ni reda, ni božjega blagoslova,“ kimal je Marko z glavou.

„Oče, jaz bom Mateja prosila, da se poboljša“, reče Tonka in pogleda v tla.

„Ne boš, dete moje. Zapusti Mateja; dà, poslu-

Prvi korak je storjen, zdaj storite še drugi. Kadar se prvič zopet snide deželni zbor, začepite vir, iz katerega je privrel razpor, ki se mora v malem narodu naposled izopačiti v zgolj osebnosti. In kam nas mora to dovesti?

Nekoliko radovedni smo bili, kaj poreče k temu sam pisatelj dun. pisem. In rekel je svojo. A ta se glasi tako:

„Kar pišem v „dun. pismih“ o Slovincih, to meri samo na kranjske Slovence. Prečuditi se ne morem, kako je mogel kak bralac moje besede drugače umeti. Nikoli nikjer nisem z eno samo besedo rekel, da drugi Slovenci, kateri so ravno toliko vredni, kakor kranjski, nimajo pravice tožiti o svojem stanju. Kako žalostno je to stanje, to jaz le predobro vém, in spoštovanja vredni so možje, kateri se prizadevajo, da se izpreobrne na bolje. Ali jaz nisem nikakor nameval pisati razprave o splošnem stanju slovenstva. „Dunajskih pisem“ naloga bila je omejena in utegnjena na to: svariti sem hotel svoje rojake ter pokazati jim, kako pogubonosno je početje neke nove stranke na Kranjskem, v Ljubljani, katera v svoji prenapetosti in sleposti v nevarnost stavi še to, kar smo s težkim trudom dosegli; podpirati sem hotel, naravnost rečem, rodoljubno delovanje in prizadevanje moža rojaka, ki mu je zdaj izročena uprava kranjske dežele, in to, kakor sem prepričan, na korist izročena vsemu slovenskemu narodu. In ker sem tega prepričan, mislim še vedno, da so moja „dunajska pisma“, bodi njih vspeh kakoršen hoče, pravo rodoljubno dejanje, katerega me ne bode nikdar sram niti žal. Besede ne prekličem nobene, samo ne vtikajte mi svojih, in mojih mi ne zavijajte! Dà, hvala Bogu in možém, kateri so nam v to pomagali: zagotovljeno nam je za sedaj (tako sem pisal) slovenstvo na Kranjskem (tega nisem pisal, ker nisem mislil, da bi mogel pameten človek krivo umeti) tako, da si na to stran lahko malo oddahnemo, ter primemo za drugo delo, ravno tako nujno, ravno tako potrebno, to je, da zboljšamo materialno in moralno stanje našega ljudstva. Kar so si pridobili kranjski Slovenci, to je pridobljeno vsem bratom živečim „v raztrosu“. Ko smo se utrdili v glavnem gradu, upamo, da se nam s časom posreči, priboriti si še vse druge gradiče v okolji.“

To izjavo je „Soča“ sprejela drage volje, in ponatisnila bi jo bila, ko bi je pisatelj tudi ne bil tako ostro prijel za poštenje. Iz nje je jasno, da se je pisatelj sè slovenskega stališča, s katerega je v pismu od 17. maja govoril „slovenskemu“ narodu, skozi vratca, ki mu jih je uredništvo uradnega dnevnika od-

šaj svojega očeta. Ono, kar ni zapravljal stari, razbrska sin“, reče Marko in si tlači lulo.

„Morda se Matej poboljša in zmódi na cesarskih brodovih“, reče Tonka tiho in pogleda bojazljivo v očeta.

Tonka ni znaia, kaj je govorila; z milimi očmi je očeta prosila, da naj se je usmili, da naj jej ne rani srca. Oče je začel hoditi po hiši iz sobe v kuhinjo, držal je križem rokó ter nekaj premišljeval. Njegove misli gotovo niso bile vesele, bralo se mu je na obrazu. Starček se je veliko brigal za svojo mito jedino hčerko.

Dekle se je bilo zagledalo v Mateja že pred dvema letoma in čutilo je, da ga vsak dan bolj ljubi. Marsikatero oko ustavilo se je na njenem milem obrazu, a ona je mislila samo na svojega Mateja. Oče je opazil, da je hčerka vedno bolj tiha in molčljiva in da so njene oči večkrat rudeče od joka. Tonka je bila dobra, pridna, delavna in umna, a vsi so obžalovali, da je zdihovala za Matejem.

Tonka se je večkrat razgovarjala sè svojim zlatim ter ga prosila, da naj nikoli več ne prestopi prag šior Anselmove krčme. Matej jej je hitro vse obljubil, a še hitreje je pozabil obljubljene besede. Izgovarjal se je, da so ga drugi zapeljali. Tonka je jokala in jokala, a on obljuboval in obljuboval. Dva tedna za tem pa so ga ljudje zopet našli v jarku kraj ceste.

LISTEK.

Ubilo ga je vino.

Hrvatski spisal Jenio Sisolski; poslovenil Skalnikov. (Dalje.)

Marko Šarič je bil vdovec že več let, a kar je imel najljubšega na tem svetu, bila je njegova dobra Tonka, katerej je bil oče in mati. Marko je bil pošten kmet, varčen in delaven, kakor čebela, po njem bi se moral ravnati marsikdo. Marko ni bil velik posestnik, ali ono malo zemljišče, ki mu ga je Bog dal, obdeloval je neutrudljivo ter se ni klatil od praga do praga, da bi si izposajal denarja na svoje siromaštvo. Tudi v najhujših letih ni potreboval tuje pomoči, ker je imel vedno kaj prihranjenega za črne dneve, ki lahko zadenejo najbogatjšega človeka. Marko je imel staro škrinjo, a na dnu v tej škrinji je bila stara modra kapa, v katerej je bilo o vsakem času kaj cvénka. Marko je bil srečen, dokler ni dorasla hči Tonka; a ko se je ta razvila kakor najlepša cvetlica, glej žalosti in nevolje na njegovej sivej glavi. Dekletovo srce se je vnelo, a ljudje pravijo, da za to bolezen ni zdravila. Marka je bolela duša, ker se je njegova hči zagledala v mladeniča, ki je ni bil vreden. Starec je večkrat nagovarjal svojo hčerko, a

prlo, umaknil na kranjska tla. Tega mu nikdo ne more braniti. Ali čudno je vendar, kako more pisatelj vedno govoriti o „našem“ kmetu, o „našem“ narodu, o „slovenskem“ ljudstvu, a misliti vedno na kranjskega kmeta, na kranjsko ljudstvo itd. Jasnost in določnost govora je lepa in potrebna stvar, tudi v pismih, zlasti pa, kadar pisatelj stopa pred svoj narod kakor „učitelj“. Mi, ki smo vajeni reči bobur bob, popu: pop, ako slišimo govoriti splošno o Slovincih, ne moremo drugače, nego misliti, da je govor o nas. Tako nismo sodili samo mi, tako je sodilo vse naše razumništvo. Mi nismo vedeli, da je rečica Hubelj komu meja Slovenstva. S pesniki je težava! Jeden razumeva pod Kranjci vse Slovence, drugi pa govori o Slovincih, a misli le na Kranjce. No zdaj vemo, pri čem smo. Bog ti naplati uk!

Bodi nam dovoljeno pristaviti še dve, tri opomnje. Dunajski pisar nas zaključuje, da ne zavijajmo njegovih besed. In prav ima. Ali prav bi pa tudi bilo, da on ne zavija naših. Mi smo mu očitali, da zlorabi papir, na kateri piše svoja dunajska pisma, češalih njegovih spisov nismo se doteknili z nobeno žalo besedico, da, izrecno smo poudarjali njih veliko vrednost. S hladno krvjo prebere naj še jedenkrat naš članek, in videl bode, da nam dela krivico, ko nam podtika, kakor bi bili obsodili vse njegovo knjižno delo.

Nadalje govori pisar o neki „novi“ stranki na Kranjskem, katera v svoji prenapetosti in sleposti stavi v nevarnost dosedajne pridobitve. To je očividna pomotnja pojmov. Ako se katera stranka more imenovati nova, to je samo tista, katero on dopira, kajti ni še praznovala prve obletnice svojega rojstva. Na konci svojega zadnjega pisma si umišlja pisar, da ga zaničujemo, ter nam poklada na srce, da nam bodi mari resnica, a ne sovraštvo.

Za Boga! ali se mu sanja? Kako mu more kaj takega iz peresa?! Mi, da ga sovražno. Ne vemo zakaj? Odkod more kaj takega sklepati? Ako je „Soča“ kedaj govorila o njem, govorila je gotovo z vsem spoštovanjem, kakor ga zasluži dober pesnik in odlični pisatelj, in še v zadnjem članku je priznala in še zmerom na vsa usta rada priznava njegove zasluge, ki jih ima na drugem polju. Tega pa menda vendar ne bode zahteval, da bi v politiki šli za njim skozi drn in strn. Sploh se jako vara, ako misli, da nam je za osobo, bodi si njegova, ali kaka druga. Prav nasprotno. Nam je osoba nič, stvar vse. Mi mislimo še svojimi možgani, ne „klanjamo se slepo novim bogovom“, in hvalimo, kar se nam zdi hvale vredno, a grajamo, kar po našem mnenju grajo za sluzi. Nam je na srci in na umu jedino blaginja našega naroda. Zanj delamo, njemu služimo po svoji moči. Zavest, da vršimo svojo dolžnost, nam je jedina zadovolja, jedina plača.

Glede dunajskih pisem pa še dandanes menimo, da je z njimi pisatelj po nepotrebnem še bolj razburil že prej razdražene duhove, in da se temu početju veselje samo naši krvni neprijatelji. Kdor tega ne veruje, bere naj, s kacam veseljem prinašajo nam sovražni časopisi njegove, brez dvojbe dobro mišljene nauke. Morebiti potem samemu pisarju počti med očima, ter se bode preveril, da škoduje stvari, kateri misli služiti.

Potrebna pojasnila k dopisu v 22. broji „Soča“: Učiteljska konferenca v Solkanu.

Razpravljanje dogodkov in drugih prikazni je naravno, samo da je razpravljalec kompetenten in da nima v dotičnem svojem poslu ničesar drugega pred očmi ali uprav v svojem namenu nego čisto resnico; kajti drugače je njegova kritika ničemurna ali strastna in podira, kder bi imela zidati.

Čas je prišel, da je moral Matej odpotovati iz Predgrade. Treba je bilo iti pod puško v Pulj. Gorko je bilo slovó, ker sta se v resnici ljubila. Matej objubi Tonki, da jej bo večkrat pisal, da ne bo zahajal v malopridna društva ter da se mu bodo ljudje čudili, kadar se vrne domov.

„Matej, moj oče dovoli, če boš dober“, govorila je Tonka z milim smehljajem.

„Bom, duša, bom dober“, obeta Matej in položi roko na srce.

„Ah, mili Matej, ti veš, koliko jočem radi tebe“, reče mu tiho dekle ter mu zaupno pogleda v oči.

„Duša, ti me ne boš pozabila?“ vpraša jo on; a ni mogel ganiti očesa ž njenega krasnega pa žalostnega obraza.

„Kako te pozabim, ko samó o tebi mislim?“ šepete Tonka in spusti svojo glavico na njegovo močno rame.

Matej jo objame in poljubi. Tonka se mu trese v naročji in milo ga gledajo njene velike, črne oči.

„Tri leta moraš služiti“, šepetala je Tonka in stiskala njegovo močno desnico.

„Mine tudi to, mila Tonka. Umiri se, duša sladka“, tolaži jo Matej in gladi njene črne in mehke lase nad bledim čelom.

„Prideš li kedaj med tem časom domov? Tri

Tako se je tudi meni, prečitavšemu dopis gorenjega naslova, vsilila prepričba, da je g. dopisnik (ho-té ali ne) zgrešil pravi pot, in jaz kot predsednik one konference štejem si v dolžnost, podati sledeča pojasnila, nekaj da prodere resnica nekaj da obranim dostojnost učiteljstva in zgoraj navedene konference, katerej se valed v njej doseženih lepih vspehov mora vsekakor prisoditi hvala.

Potem ko se je g. dopisniku zljubilo število prišedših učiteljev primerjati (!) in znebiti se necih manj važnih opazk, pravi — in to z nekim poudarjanjem, da je v goriškem okraju stara šola stala 8 tisoč forintov (rekel sem f. 8900) a nova šola da potrebuje nič manj nego (blizu) 50 tisoč forintov itd.

Temu se ni nikakor čuditi; l. 1871. bilo je trinajst, l. 1884. pa je sedemdeset učiteljev. Z rastočimi potrebami, ki so jih z vsó silo nastopilve razmere narodile, rasto tudi potroški. Niso učitelji potrebe proučili; ampak ta je število njihovo pomnožila in še druge stvari spravila na videk. Tudi vojaštvo, da se v naglici poslužim analogije, ni nekaj toliko stalo ko dan danes, in vendar se človek, ako se le količkaj ozre po vladajočih razmerah, na tem spotikati ne more.

Nadalje pravi g. dopisnik: Za tem čital je g. Bajc, v čem in koliko je spremenjena š. postava (oz. uč. Klodičev načrt za Primorje) po znani šolski noveli od 3. maja lanskega leta. Po naših mislih ni v tem prašanji nič posebnega, saj brati in primerjati staro in novo in narobe vsakdo zna itd.

V pojasnilo sledeče: Pred vsem naj minoidoč opomnim, da je navedena novela od 2. ne 3. maja.

Važnejše pa je to: Sporočevalec Bajc ni le primerjal drž. š. zakona od 14. maja 1869 z novelo 2. maja l. 1883; marveč pojasnil je, kako naj se uč. stvarina onih dveh predmetov, ki v novejši postavi kot taka odpadeta.

K temu, kar g. dopisnik o realijah piše, sledeče: Isti sporočevalec je razvil načela, po katerih naj se učitelj ravna pri pouku v realijah. Da pa, kakor menda g. dopisnik v dotičnem pisticu obžaluje, v tem ni prišlo do sklepa, da bi se quantum realij itd. določil, je naravno; kajti pri razpravljanji te točke ni okrajna učiteljska konferenca kompetentna sklepati. Ta točka se je razpravljala v obče samo v znanje in ravnanje učiteljem, sosebno pa v ravnanje za deželno konferenco obranim poslancem, katera (lež. konferenca) ima še le stalno svoje mnenje o tem izreči.

Vse pa, kar piše g. dopisnik o razpravljanji 3. točke: Kako naj vzbuja in krepeča učitelj pravnost v mladini, in katerih sredstev naj se poslužuje, sosebno pa v tem, kar navaja o nasvetovanem sredstvu: branje dobrih knjig, vse to ima razmakneno lice in progresa se istiniti red, v katerem se je dotično razpravljanje vršilo; a ni čuda, saj je konferenca trajala skupaj celih 10 ur.

V nekolikšno pojasnilo pa sledeče: Pri razpravi 3. točke se je posebno poudarjalo, da učitelj bodi zgleden, in ta izraz imel je in ima pomenjati saj v danem slučaju, ko se je o pravnosti razpravljalo, toliko ko n raven. Zahteva pa, da učitelj bodi sam zgleden ali nraven, je sama tako naravna, ki mora zbujsati toliko pozor v vsakem pedagogu, da so vse dopisnirove besede, ki se na dotičnem mestu beró, zelo primitivne in nepotrebne.

Ker je pa to vprašanje zelo važnega in zajedno velicega sežaja, postavil je stalni odbor dva sporočevalca, ki sta po različnih potih prišla do istega cilja,

leta, tri leta!“ vzdahne Tonka in ga žalostno gleda.

„Kakó, da bi ne prišel Prosil bom dopust, ker tudi meni bi bilo težkó, da bi toliko časa ne videl drage Tonke,“ pritrudi Matej in jo objame.

„Matej.... reče Tonka, a končati ne more, kar je hotela reči, beseda jej ostane v grlu.

„Duša, kaj mi želiš povedati?“ upraša jo Matej.

„Ako sem ti draga, bodi dober, kakor si bil, dokler nisi zahajal k onemu... onemu....“

Matej jo pogleda milo in srmožljivo reče:

„Ne, ne pojdem več k šioru Anselmu“.

Tonka se mu nasmehne in prisloni se mu od radosti na prsi.

„Ne, ne pojdem“, ponovi Matej, kakor človek, ki se kesá.

V Predgradi v zvoniku bije polnoči. Veter je pihljaj med velikim perjem vejnate smokve in to perje je bilo razsvitljeno od zlate lunine svitlobe.

„Mila Tonka, ne jokaj“, šepeta Matej zadnje besede. Držeč jo zre v morje, ki se je ne daleč razprostiralo pod strmim bregom. Tudi njegove oči zalile so solze.

Še jedenkrat se pogledata, še enkrat poljubita a v njunih očeh videla se je vsa žalost in bolečina bridkega slovesa.

Druzega dne odšel je Matej v Pulj.

(Dalje pride.)

v tem ko je eden bolečine ali hibe in leke, drugi pa, dejal bi, samo poslednje navajal in poudarjal.

O knjižnicah govoril je g. Bajt v svojem referatu. Predlogi o tem, kako naj bi se š. knjižnice pomnožile, bili so trije, pa jednega duha, a različni po obsegu. Koncem dotične debate glasovalo se je o prvem predlogu, naj c. kr. okr. š. svet preskrbi vse š. knjižnice z bukvami društva sv. Mohora in Sl. Matice in naj naroči Vrtec, kot o naj obširnejšem; potem o drugem: Vrtec in knjige sv. Mohora; in slednjič o tretjem: Vrtec; a noben predlog ni bil vzprejet z večino glasov. Zato pa menda ni ta stvar umrla, in ves značaj nevzprjetja teh predlogov dal mi je kot predsedniku povod misliti, da prepušča konferenca okr. š. svetu skrbeti za knjižnice po svojem mnenji.

G. dopisnik pravi, da se je veliko prazne slame mlatilo. Mogoče, a g. dopisnik zgubil je svoj čas, da je prazno slamo pobral in jo porabil za obširni svoj dopis, kakor je uže doslé dokazano.

Iz konteksta dopisnikovega izhaja, kakor bi se bila 4. točka: „Upljiv š. vrto v na gospodarstvo in odgojo otrok“ razpravljala uže 1. dne, v tem ko je prišla še le drugi dan na vrsto in nekako posebno naiven je dodatek: „tudi tu je roka g. nadzornika vmes posegla, in slišal se je z odra glas itd.“

Bolj resnega značaja pa so naslednje dopisnikove vrstice, ker opisujejo konferenco v Solkanu, ki se je z vsó dostojnostjo vršila, tako kakor bi bila po svetu toliko razvpiti „poljski deželni zbor“. Pred vsem energično protestujem zoper izraz: skregali. Pri toliko sodeležnikih velja stara prislovica: „Kolikor ljudi, toliko čudi.“ Katera debata je li mogoča z naravnostno, brezpogojno soglasječo enakostjo mnenj? — Debate z absolutnim suženjskim prikimovanjem so mi neznaue. Nikomur se ni beseda zabranila, in strasten ni bil nikdo ni izmed starih ni izmed mladih. Le neki passus v dotičnem referatu gledé š. vrto, ker je bil v naglici krivo tolmačen, prouročil je nekaj bolj živahnih, a nikakor ne koga žalivnih besed.

Nadalje: Pri razpravljanji 6. točke imel je referent postavó 2. maja 1883. pred seboj a nikacega rešeta ne, kakor piše g. dopisnik. V zmyslu navedene zakona je namreč trdil, da bi se dali realni komadi skrečiti. O plevah, kakoršne g. dopisnik siplje na dotičnem mestu, ni govoril, češ, da bi ne bila berila za to dobra. Opiral se je na isti zakon, ki mora ostati merodajalen, kakor so n. pr. državni temeljni zakoni strogi regulatorji za vse prihodnje naredbe.

Dvoje me je pa osupnilo na konci omenjenega dopisa. Prvič čudni polisindeton: Konec so bile hvale in zahvale in obligatni živio kliki. Pred vsem štejem si v dolžnost, da zavrnem absolutno izraz „obligatni živio kliki“. Učiteljstvo tega okraja pokazalo je pri vsakej priliki svojo lojalnost in nehljneno udanost proti cesarski hiši. Smelo trdim iz najglobokejše prepričbe, da je konferenca naučena o pela cesarsko himno.

Drugič osupnil me je dodatek: konferenco začeli so s poklicanjem sv. Duha, niso pa je končali se zahvalno pesnijo, pač pa s cesarsko himno. Tolazilen je vendar dodatek: Nima m nič zoper to, saj... itd. Cemu toliko besed? Začetek konference se lahko določi, konec pa ne. (Posledn. dež. uč. konferenca končala je ob 2 po noči.)

Prosim konečno g. dopisnika, naj v prihodnje sporoča o stvareh v smislu resnice, zmerom naušaje se na vladajoče razmere in potrebe.

Sicer brez zamere. To je prva in poslednja beseda o tem, in še ta nima drugzega namena, nego sporazumek. Z Bogom.

V Gorici, dne 3. junija 1884.

F. Vodopivec.

(Op. uredn. Radi smo sprejeli pričujoča pojasnila g. okr. š. nadzornika v svoj list nekaj zato, da smo ustregli želji gospoda predsednika solkanske učiteljske konference, nekaj zato ker spričujejo resničnosti našega poročila o imenovanem zborovanji goriških učiteljev. Gospod nadzornik in naš dopisnik se po našem mnenji vjemata v bistvenih točkah gledé dejanj in se razlikujeta nekoliko le po stališči, s kateroga sta pisala, po obliki, v kateri govorita do občinstva, in po izrazih, katere sta rabila v svojih spisih. Živahno razpravo gospodov učiteljev izrazil je naš dopisnik z besedami: pa bi se bili kmalu skregali — zoper katere g. nadzornik energično protestuje. V tem oziru pritrjujemo g. nadzorniku ter spominjamo g. dopisnika, da pri konferencah se deležniki ne kregajo, ampak debatirajo. Neumestno se nam pa zdi, da g. nadzornik poudarja in zatrjuje udanost slovenskih učiteljev do cesarske hiše, o kateri nihče ne dvomi. Stvari, o kateri smo vsi prepričani, ni treba dokazovati, drugače se jej več škoduje nego koristi. Prav zaradi tega, ker so naši gospodje učitelji brez izjeme cesarski hiši udani z dušo in s telesom, so bit njih živio kliki po končani solkanski konferenci ne samo enkrat, ampak dvakrat obligatni, namreč po navadi in po srci. Zaduje je našim gg. učiteljem v veliko čast in našejamó se, da bodo g. poročevalcu o solkanski konferenci kakor tudi g. š. nadzorniku za njegova po-

jasnila iz srca hvaležni. Kdor vse razmeri, nič ne zameri, pravi pregovor. To naj bi se uresničilo tudi v našem slučaju in naj bi se na videz nasprotni si gospodje, ko se srečajo, nikakor ne sramovali prijaznega: živio! — temveč združeni naj bi upili krepek: živio in živila cesarju in domovini. Menimo, da to bo služilo v dobrohotno porazumljenje.)

Dopisi.

Iz goriških hribov, 5. junija 1884. — Neznosni davki spravijo naše male in velike posestnike na beraško palico. Ko so zemljišča cenili, niso vzeli v poštev slabih letin, ki se vrstijo že mnogo let. Tudi niso vzeli v poštev stroškov, katere ima davkoplačevalec z davkarskimi eksekutorji in političnimi sekvestratorji. Pri malih posestnikih dosegajo ti stroški pogosto polovico vseh davkov, včasih celo vso svoto davkov. Po davkarskih eksekutorjih in kaznih, ki se morajo plačevati, ako kmet nima s čem plačati, so nam davki povišani, celo podvojeni. Naše gospode deželne poslance opozarjamo na to skelečo rano v našem gospodarstvenem življenju ter jih prosimo, naj razložijo naše težave visoki vladi in naj jo prosijo, da bo delala z nami milejše, da ne propademo, da se ne zgubimo, da ne pride naše premoženje v roke nekaterim judom in oderuhom, ki nas slabi, derejo in našo srčno krv pijejo. Zatoženi smo, obnemogli smo, na cesti smo; ako nas država ne bo varevala pred pijavkami, poginemo, ker sami se ne moremo varovati. Oderuhi poznajo postavo, ki je nam neznana; varujejo se, da ne pridejo sodniku v pest; ali mi jim gremo v mreže, katere razpenjajo okolo nas, v katere nas lovijo, kakor vztrajni pajek svojo muhe in mušice. Deželni poslanci naj povejo vladi, da potrebujemo varstva, in naše pijavke da potrebujejo nadzorstva. Ako se nadzorujejo slabe ženske, zakaj bi se ne nadzorovali naši krvopivci, ki nam niso nič manj nevarni ko one. Preiskujejo naj se vse njih skrivnosti: pogodbe, dolžna pisma, sleparije, posilstva, solze, katere izsulojejo iz naših očíj, krvavi pot, ki ga izzemajo iz naše kože. Deželni poslanci, ako nam ne pomagata, v 20 letih ne bo ni nas ni vas; mi poginemo in vas ne bomo mogli več voliti. Pomoč, hitra pomoč! kajti voda nam gre že v grlo; ako nas ne rešite, smo zgubljeni; potem z Bogom! za vekomaj.

Iz Brd, 2. junija. — Lansko leto smo imeli še precej dobro letino, ali malo se je poznalo, ker bili so zastanki pri davkarji, ki so se po eksekucijski poti ostro tirjali. Vračali so se eksekutorji in pa sodnijski sekvestratorji skoro ves čas trgatve. Lahko se reče, da polovica grozdja bila je pod sekvestrom; desetina vina ni zadostovala za stroške eksekutorjem in sekvestratorjem. No hvala Bogu veliko se je poplačalo; ako se je kaj potrpelo, pa breme je polajšano. Boljše bi posestnik storil, udolžiti se pri kakih hranilci ali pri kakem dobrem prijatelji, da plača davke, takse in odvezo zemljišč. Ako se pomisli, da kdor plačuje samo mali hišni davek, z nakladami vred okolo 3 gold., mora plačati 4 krat eksekutorju po 1 gl. 5 kr. in stroške ručja še posebej, se lahko pieračuni, da ima poviška čez 100% na leto.

Letos hvala Bogu nam kaže dobra letina; češenj je bolj obilno nego lani, drugega sadja, katerega lansko leto ni bilo, namreč bruske, češpe itd. je tudi obilno; slive so po vrhah močno zbebele, ali vender se še nahajajo. Ako vse dozori in ne pride kakšna nesreča, bo Bric uže laže izhajal nego prejšnja leta pri dobrem gospodarjenju. Opaziti pa moram, da v Brdih je preveč priloznosti, da se dekar trosi. Javni plesi so pregosti: ni več tako, kakor pri starem, ko vsaka vas je dobila samo eno dovoljenje v letu za ples ali k večjemu dve. Daudanes nimajo župani mira zaradi teh dovoljenj. Druga priloznost so pregoste krčme; ako eden noče dati na upanje, sili pa drugi. Pri starem bila je od goriškega mosta do koiškega ena sama krčma, danes jih štejejo 11, v Koiškem 6 in še dve do Šmartna, skupaj 19. V-ak krčmar si dobro pomaga in pri tem živi, slabemu gospodarju se pa premoženje na boben rezglaša.

Da posestvo hira, je dalje tudi to krivo, ker mladost nima ni noči ni dneva; začne pijančevati v nedeljo, ves dan, vso noč in ne neha, dokler ima en vinar v žepu. Kadar mladenič ne mora naprej, gre k županstvu po domovnico in se pobere ali v Dalmacijo ali v Galicijo ali v Tirol ali v Bosno itd. Nedolgo potem priženejo pa s potirnim potnim listom na dom po cele trume delavcev na občinske stroške. Kaj prinesejo domov gotovine? malih živalic, ki se rade primejo človeka in ga ne pustijo tako rade.

Pride konec leta, ko starešinstvo sestavlja prevdarke, proračuni, koliko bolniškega dolga ima, vidi tisoče, ki pred 10 leti so bili komaj desetaki. Kdó plača? davkonosec. Ali bi ne bilo boljše, da mladina neha pijančevati, da se poprime dela, da pri gospodarji vestno dela in ga ne slepari? Tako bo boljše za gospodarja in za dninarja, ne bo toliko boleznij in zemljišča bodo boljše obdelana.

V Dolenja h bo kmalu nova volitev starešinstva; zopet borba med Lahom in Slovincem. V Števerjani je sopes ovržena volitev in bo v kratkem tretja. Kdo zmaga zdaj? bomo videli.

Šmartno-Koiščenško starešinstvo gre tudi h koncu triletne dobe. Nekteri težko pričakujejo nove volitev; večja borba ko pri zadnji volitvi ne more biti. Nekteri iz Koiščenške občine nastavljajo, da bi se ta odcepila od Šmartenske županije in da bi se ustanovila kot samosvoja županija. Ali bo šlo ali ne, to se bo potem videlo.

Medanski župan se je uže lansko leto županovanju odpovedal, pa še dan danes županuje. Za izdelovanje nove ceste čez Gradec obljubljen podpore v dolnjih Brdih se umikajo. O tem naj kdo pojasni, zakaj in s kakšnim uzrokom se umikajo, saj posestvo menda ne nasprotuje dati podporo.

S Št. Viško Goro, dne 3. junija. — Pretekli teden sem bral v „Soči“, kako slabe so poti na Gori. Res je, kar piše gospod dopisnik, da bi lahko rabili kolovoz kakor svojo desno roko od Slapa čez Št. Viško Goro do Tilnika. Pa kdor je prehodil to pot, lahko preceni, da ni tako lahko narediti kolovoz ali cesto pod Slapa čez Št. Viško Goro, kakor vzeti palico pod pazduho in iti na sprehod. Če ne upajo naši posestniki ali naši odbrani v starešinstvo delati te ceste, ali če se nočejo za to potegovati, mislim, da fantje zavoljo tega lahko se pomikajo z ene peči na drugo, ker hišna številka ni na nje pisana in tudi šekacijon od davkarje ne. Pa počakajmo, zdaj mi pomagamo drugim, drug krat bodo pa drugi nam pomagali; počasi se tudi daleč pride, mogoče de tudi čez naš hrib.

Rečeno je bilo, da se možki zbor le malokrat sliši v cerkvi. Dobro je tudi, če se pustijo učenkam kedaj na kor sv. mašo peti, da dobijo veselje do tega, ker že prav dobro napredujejo, in je upati, da bodo enkrat dobre pevkinje, če pojde tako naprej. Lepo je, če bo enkrat v cerkvi tudi mešani zbor, kakor je že bil in kakor se še dan danes zopet sliši. Veliko bi imel pisati iz tega kraja, pa za danes z Bogom!

Politični pregled.

Binkoštni prazniki prinesli so novico, da je vlada razpustila one deželne zборе, katerim je pretekla šestletna doba njih poslovanja. Volitve za one deželne zборе so večinoma že razpisane. Pomenljive važnosti bodo te volitve zaradi volitev v državni zbor, ki se bodo drugo leto vršile. Posebno so obrnjene oči vseh političnih krogov na Moravsko, kjer je vlada ravnokar tudi nekaj političnih uradnikov premestila, kar je najhitreje v zvezi z volitvami. Česko-narodna stranka v oni kronovini nadeja se sijajne zmage, s katero bi bila deloma poravnana krivica, da sti bili dve tretjini moravskih prebivalcev v dež. zboru do sedaj v manjšini, dočim ima jedna tretjina Nemcev veliko večino. Tudi na Gorenjem Avstrijskem zmaga konservativna stranka; kako bo pa na Nižjem Avstrijskem in na Štajerskem, o tem ni mogoče danes še soditi. Vsekako se nadejamo, da se bodo naši vrli bratje na južnem Štajerskem uspešno branili pred svojimi nasprotniki, ki z vsemi sredstvi pritiskajo, da bi Slovence spodrinili.

Da sta sklicana deželna zbor goriški in istrski na ponedeljek, 9. t. m., omenjamo tudi na drugem mestu.

Uradni in tudi drugi listi pišejo mnogo o razpadu ustavoverne stranke, o katerem pa nočejo levčarski listi ničesa vedeti. Mi ne pripisujemo temu kavsanju med ustavoverci — stalno je, da niso ustavoverci gledé svojega prihodnjega programa in postopanja jedini — nobene prevelike važnosti, v nasprotovanju do ministerstva in do Slovanov so popolnoma jedini in v tem se bodo zjedini, tudi ko bi se inace še tako hudo med seboj razprli.

Pomenljivi se nam pa zdi razpor nemškega šolskega društva (šulvereina), ki je nastal pri zborovanju v nemškem Gradcu o binkoštih. Schönerer in njegovi pristaši so zahtevali, naj bode društvo strogo nemško, t. j. prusko; med debato, ki je bila baje zelo burna, čuli so se klici, da židje niso Nemci.

Dalmatinski namestnik prehodil je Dalmacijo ter se vrnil v Zader. V soboto je bil v Spljetu, a ko je odpotoval pričel se je pretep med Hrvati in Italijani. Drugi dan se je pretep

ponavljal, jeden Italijan je ubit, dva težko ranjena. Več oseb je dejanih v zapor.

S cesarskim pismom dne 2. t. m. sklicani so še deželni zbori dalmatinski in tirolski v 16. dan t. m., moravski v 10 dan julija, bukovinski v 22. dan julija.

Volilno gibanje na Ogerskem je jako živahno; volilni shodi se vrsté drug za drugim. Volilna borba bo ostra, a stalno je, da zmaga vladna stranka. V to ji je mnogo pripomoglo odločno postopanje proti avstrijski vladi v znani volovski borbi in brezozirno postopanje proti Hrvatom, deloma pa tudi to, da nemajo nasprotniki odločnega programa in so premalo složni. V Kološu je bil 2. t. m. volilni shod, kjer se je predstavljala liberalne stranke kandidat Hege-diis, ki je bil na kolodvoru navdušeno sprejet. Toda pri sprevodu v mesto je ljudstvo napalo vozove s kamenjem. Okolo 60 oseb je bilo pri tej priliki ranjenih. Tudi od drugih strani iz Ogerskega prihajajo poročila o pretepih, škandalih in silnej razburjenosti v oigled bližajočih se volitev.

V četrtek 5. t. m. začel je hrvatski sabor svoje poslovanje. Zasedanje bo najbrže jako burno. Vladna stranka ni med seboj jedina, bati se je bilo, pa se razcepi, zadnji čas doseglo se je še neko sporazumljenje.

Dne 2. t. m. vršile so se v Rimu o priliki neke svečanosti po ranjtem Gasibaldiji grde demonstracije zoper duhovstvo in zoper Avstrijo. Take zoperne demonstracije se v Italiji vedno ponavljajo in Avstrija si bo morala svojega naj-novejšega prijatelja nekoliko bolj natanko ogle-dati.

Med srbsko in bulgarsko vlado nastal je resen razpor. Blizu srbsko-bulgarske meje so je naselilo več srbskih podanikov, kateri so se morali umakniti krutej sili srbske vlade po zadnjem ustanku, in nadlegujejo srbsko mejo. Bolgarska vlada tega ne ovira; to pa jozi Srbijo, ki se vedno boji, da nastane zopet kakšen ustanek. Srbija je že žugala Bulgariji, da pokliče svojega poslanika domov, ako ne zadovoli njenim zahtevam. Stvar ne bi bila toli resna, da ne bi tičala za Srbijo avstrijska, za Bolgarijo pa ruska vlada.

Konferenca, katera ima urediti finance v Egiptu, snide se najbrže v teku tega meseca.

Dosti hrupa je napravil članek o angleškeji unanji politiki, katerega je pisal najbrže minister Gladstone sam. V tem članku razpravlja Gladstone, da interesi Anglije so navezani na Francijo in Rusijo, dočim jo veže z Nemčijo le ljubezen do miru. Zveza Anglije z Rusijo in Francijo bi znala Bismarku lase beliti.

Domače in razne vesti.

Milostljivi knezonadškof goriški Alojzij imel je včera opoludne avdijenco pri Njegovem Veličanstvu, presvitem cesarju na Dunaji. Danes se je vrnil zaradi cerkvenih opravil, ki so določena na ta dan.

Imenovanji. Sodnijski pristav v Komnu Josip Wallenhof imenovan je c. k. okrajni sodnik za Komen; sodnijski pristav v Tolminu Anton Girncoli pl. Steinbrunn imenovan je c. k. okrajni sodnik v Cerknem.

Deželna zbor goriški in istrski sta sklicana v redno zasedanje v dan 9. junija, t. l. Prihodnji ponedeljek bo vsled tega slov. maša ob 10. uri v vel. cerkvi.

Odlikovanci pri vinski razstavi v Dornbergu so: 1. Mrevle Josip — 2. Bizjak Janez — 3. Sinigoj Josip — 4. Sinigoj Vincenc — 5. Bandelj Andrej — 6. Mrevle Andrej — 7. Budin Franc — 8. Sinigoj Andrej — 9. Vodopivec Anton — 10. Kavčič Andrej — 11. Lesjak Janez — 12. Kodelja Josip kooperator — 13. Berce France — 14. Kralj Jožef — 15. Baša Jožef — 16. Možetič Jakop — 17. Sinigoj Jožef št. 147.

Šesti izkaz radodarnih doneskov za trak zastavi „bralnemu in podpornemu društva v Gorici.“ Gospa Kovačič Jožefa 1 gl.; gospa Kancler Marija 2 gl.; gčna Žnidarčič Marička 2 gl. 50 kr.; gčna Pregl Adele 2 gl.; gčna Lašič Jožefa 2 gl.; gčna Berlot Matilda 1 gl.; gospa Zorn 2 gl.; gčna Kocijančič Angelina 1 gl.; gospa Rajer Ana 1 gl.; g. U. V. 1. gl.; visokorodna gospa Gabrijele Tonkli 5

gl. Vkup 20 gl. 50 kr. S prejšnjimi razkazi vred 95 gl.

Dvanajsti izkaz radodarnih doneskov za zastavo „Sloveskemu bralnemu in podpornemu društvu v Gorici“. Čisti dohodek srečkanja pri veselici v Dornbergu 4 maja 7 gl. 65 kr. Karol Printič 1 gl.; Monsig. Jožef dr. Gabrijelčič 2 gl. V kup 10 gl. 65 kr. Sprejšnjimi razkazi vred 315 gl. 12 kr.

Jušt Vuga.

Č. g. Castelliz Franc, dijakon in katehet p. č. mm. uršulinkah in v mestni deški šoli, bo jutro posvečen v duhovna.

„L'Eco del Litorale“ ni razumel „Sočinega“ dopisa iz Gorice v št. 22. o goriški učiteljski konferenci ter je odgovoril nanj v svoji 44. št. za „Sočo“ precej razaljivo. Nevrednih in lažljivih podtikanj (indegna e bugiarda insinuazione) „Soča“ vedoma ne sprejema; zato se mora proti takim izrazom odločno zavarovati. „Sočin“ dopis dela razloček med „Ecovim“ uredništvom in njegovimi dopisniki. Dopisniku X v št. 40. „Ecovi“ je veljalo, kar je omenjeni „Sočin“ dopisnik pisal, ne pa „Ecovemu“ uredništvu. Kar se tiče prenašanja „Corrierovega“ duha v „Eco“, umeti je to, kakor dotični dopis dovolj jasno pravi, o „slavofilnih idejah“ in o priporočevanju učiteljskemu delegatu, naj varuje „narodnost goriškega mesta“.

Teh misli ni bilo prej brati v „Eco“, pač pa gostokrat v „Corrieru“; zaradi tega „Sočin“ dopisnik ni storil odgovornega za nove nazore „Ecovega“ uredništva (ki kakor katero koli drugo v naglici lahko kaj prezre), ampak dopisnika X. Upamo, da slavno „Ecovo“ uredništvo uvidi pravilnost naših besed in da popravi krivico, katero je storilo nevedé.

Volitve. Mestni zastop se je popolnil pretekli ponedeljek v tretjem volilnem redu z dvema odbornikoma. Castita gospoda se imenujeta Ernest Bozzini in Jakop Cristofoletti. Oba sta očeta ubogih in prijatelja ljudstva. Prvi daje Goričanom turšice za polento, drugi pa zdravila, kadar so bolni. Ljudstvo jima je zato jako hvaležno ter jima vestno plačuje, in moža sta si že toliko prigospedarila, da imata več ko marsikateri volilec. Če bi se gledalo na premoženje, djali bi jih lahko drugokrat v višji razred. — V II. volilnem razredu so bile volitve večera; voljeni so: deželni glavar Franc grof Coronini, stolni prošt monsignor Valussi, viuski kupec Miha Furlani in trgovec z jestvili Alojzij Marizza.

Pretepi godili so se binkoštno praznike v št. Andreži, Šempetru, Gorici, v Ljubljani, v Spljetu in drugod. V zadnjem mestu je tudi uckaj mrtvih in ranjenih.

Današnje številko dobijo gospodje naročniki v drugi izdaji in en dan pozneje nego druge. Temu je kriva zasega, katero si je številka v prvi izdaji nakopala s tem, da je med domačimi stvarmi ponovila vsebino dopisov iz Brd in iz goriških hribov.

Morske kopeli za zovaste (škrofulozne) otroke v Gradu odprejo se tudi to poletje. Dotični odbor (predsednik grof Coronini) sprejme 30 otrok na svoje stroške v kopeli. Otroci, za katere se vložijo prošnje, ne smeje biti stari pod 6 let in ne nad 15 let. Prošnje naj se vložijo do 20. t. m. v mestu pri magistratu, na deželi pri c. k. okrajnih glavarstvih. Kdor hoče poslati otroka v kopeli na svoje stroške pod nadzorstvom dotičnega odbora, plača vsak dan za hrano in druge potrebe 1 gl.

Vabilo in program k besedi, ki jo napravi „katališko bralno društvo“ v št. Frjanu dne 8. junija t. l. ob 7. uri zvečer na prostem v dvorišči visokor. gosp. Jožefa bar. Formentinija. I. Što čntiš. I. Pozdrav. 2. Domovina. 3. Pri zibelki. II. Deklamacija. 4. Venec narodnih pesmi. III. „Eno uro doktor“ burka v 1 djanji. 5. Na straži. Po besedi bo tombola, ktere čisti donesek bode za društveno zastavo. Vstopnina 20 kr.; srečke po 10 kr. Če bo slabo vreme, se beseda preloži na drugo nedeljo.

V št. Vidu nad Vipavo se bo vršila prihodnjo nedeljo velika slovesnost povodom stoletnice župnika in slovenskega pisatelja ranjkega Matije Vertovca po sporedu, ki smo ga že objavili. Pri tej priliki se odkrije spominska plošča v rojstni hiši prerano umrlega rojaka.

Iz Kobarida smo dobili naslednje vrste: Na binkoštno nedeljo se je vtopil v Soči Josip Sovdat po domače Drejček iz Idrskega. Bil je na shodu na Libušnjem, od koder se je vračal pozno zvečer. Da bi si pot skrajšal, hotel je prebresti Sočo; a ta, po dežji nekoliko narastla, izpodkoplje revežu noge, da pade in utone. Truplo ranjkega so našli drugi dan blizu Volč. Zapustil je žalujočo vdovo z otroci. — Tudi pri Predarelski železnici — kjer veliko naših dela — umrla sta dva iz Idrskega v prav kratkem času daleč od dragih in domačije.

V Mozirji na spodnjem Štajerskem bila je preteklo nedeljo nenavadna slovesnost. Blagoslovila se je zastava „Savinjskega“ Sokoli v navzočnosti mnogobrojnega naroda in mnogih gestov iz slovenskih po-

krajin in izmed hrvaških sosedov. Od bregov bistre Soče in skalovitih obal jadranskega morja kličemo novemu društvu srčni bratovski: na zdar!

Zahvala. Vsem p. n. gospodom pevcem in p. n. gospodičinam pevkam, kateri so sodelovali pri slovesnosti dne 28. maja t. l. se najtopleje zahvaluje Odbor slovenske č. alnice v Gorici, dne 30. maja 1884.

Zahvala!

Vsled prehlajenja dobil sem ludo in smertno nevarno oteklino dušnika, katera je tako naglo naraščala, da ako bi mi gospod doktor Emil Fabjani, zdravnik Ajdovski, ne bil prišel naglo in pripravno na pomoč, bi me bila gotovo zadušila; — zraven tega lotila se me je bila tudi pljučnica, katero mi je gospod doktor znal v najkrajšem času ozdraviti. —

Zato izražam go-p. zdravniku tu javno zahvalo in ga toplo priporočam slavnemu občinstvu, oziroma kot ujudnega, postrežljivega zdravnika in veščaka v svoji stroki.

V Rifenberk-u, dne 4. jun. 1884.

IV. LICEN.

Gluha raztožnost, v katero naju je zavila strašna nesreča, ugrabivša nama najmilejšo dragotino, preljubljenega sinka IVANA,

bodi izlika, da se ne moreva osebno zahvaliti vsem onim blagim sočutnikom, ki so nama olajšati skušali najgrenkeje trenutke življenja. Ona ista otožnost vzvišaj na mesto neposredne zahvale to prostodušno objavilo, po katerem izrekujeva presrečno zahvalo vsem omenjenim p. n. gospem in gospodom, osobito slavnemu učiteljstvu c. k. vadnice za njih iskreno, svesrečno sočutje, blagotvorno tolaženje in za udeležitev pri sprevedu k zadnjemu pokoju.

V Gorici, 3. junija 1884.

CASAGRANDE

oče in mati.

Kar ne pristuje, radi zamenimo.

SAMO

pri Ignaciji Steinerji v Gorici, nasproti nadškofjski palači,

moreš si priskrbeti po ceni trdno in lepo obleko narejeno ali po meri.

Za pomladanski čas dobiva se tam:

1000 celih oblek z volne	po gl.	8 do 30
750 povrhnih sukenj z volne	„ gl.	8 „ 22
2000 volnenih hlač	„ gl.	2.75 „ 8
1500 volnenih jop	„ gl.	5 „ 15
800 oblek z volne za dečke in otroke	„ gl.	2.50 „ 8

Ogromna zaloga tkanin za obleko po meri. Blago na ogled dobi na deželo, kdor se oglasi, brezplačno in poštne prosto.

Ima svojo krojačnico.

Kar ne pristuje, radi zamenimo.

Bolezni v želodci (krč ali druge bolezni), ako jed ne diši, smrdečo sapo in slaba usta, stud in bluvanje, hemeroidične bolezni odpravi gotovo

Jeruzalemski balzam,

ki je narejen iz rabarbarove korenike; jako krepilnega vpliva, boljši ko vse druge medicinske sestave in skrivne mešanice.

Dobiva se edino le v lekarni

G. B. PONTONI-JA

pri dveh Zamorcih v Raštelji v Gorici.

„Jurij s pušo“,

šaljiv list s podobami,

izhaja dvakrat na mesec v Trstu. Naročnina mu je do konec leta 1 gl. 50 kr. Naj se pošilja pod naslovom IVAN DOLINER, tiskarna Amati v Trstu.

Jožef Pallich,

Jožef Pallich,

knjigar in papirar v Gorici na Travniku,

priporoča svojo bogato zalogo šolskih knjig, iz c. k. zaloge šolskih bukev za vse šole na deželi kakor tudi za gimnazije, za realke in za vse druge ljudske in privatne šole. Svojo zalogo pisnega in zavitega papirja iz ljubljanskih in dunajskih papirnic priporočam posebno slavnim c. k. okrajnim sodnijam in občinskim uradom. Pisne knjižice vsake vrste, črnilo, svinčniki, peresa, pisemski papir, španski vosek in vse druge pisne in pisarniške potrebščine so vedno na prodaj po cenah, ki se ne bojé tekmovanja. Molitvene knjige v slovenskem, nemškem, italijanskem in francoskem jeziku. Priporočujem se dalje v hitro poskrbljenju vsega, kar kdo potrebuje v književnem oziru. S hitro in natančno postrežbo upam pridobiti si vedno večjo naklonjenost slavnega občinstva ter vedno boljše zadovoljiti častite odjemalce.

Jožef Pallich,

Št. 397.

Razpis službe.

Obrok prošnjam za tajnikovo službo pri tukajšnji kupčijski in obrtnijski družbi, ki je bil določen z razpisom 1. marca 1884. št. 163 do 30. aprila t. l., se je podaljšal do konca tekočega meseca junija.

Z imenovano službo je združena letna plača 1500 gl., ki se plačujejo vsak mesec naprej, in pravica do pokojnine v smislu dotičnega pravilnika, potrjenega od visokega c. k. ministerstva.

Imenovanje bo veljalo kot stalno po enoletni skušnji, ki mora zbornico popolnoma zadovoljiti.

Prosilci morajo biti avstrijski državljani, morajo znati popolnoma italijanski in nemški ter poznati po mogočnosti slovenski jezik.

Prošnje se spričevali, ki dokazujejo sposobnost prosilcev za razpisano mesto in njih znanstveno izvedenost v tej stroki (§ 14. postave 29. junija 1868, drž. zak. zvezek XXXIV. št. 85), naj se pošljejo predsedništvu tukajšnje kupčijske in obrtnijske zbornice do konca junija t. l.

KUPČIJSKA IN OBRRTNIJSKA ZBORNICA

v Gorici, 1. junija 1884.

Predsednik

V. PL. RITTER.

Doktor Franc Veronese,

občinski zdravnik v Korminu,

bivši sekundarij c. k. občne bolnišnice na Dunaji, specialista za bolezni v živcih, stanuje v Korminu, ob cesti proti železnični postaji, v vili barona Locatelli-ja, in zdravi od 12. do 1 ure.

Pivovarna v Senožečah

Pima v zalogi izvrstno pivo v sodčkih in butelijah. Priporoča se vsem dosedanjim prejemnikom in drugim gostilničarjem, ki želé sl. občinstvu z zdravo pijačo postreči.

Postrežba je natančna in po ceni.

Senožec, pošta Postojna.